

Tilsyn Teaterbørn og Helligåndskirkens Børnehave 9.8.20119.

Sociale relationer – barn/voksenkontakten

Anbefaling: vedligeholdelse af indsats

Institutionernes arbejde med sociale relationer har grundlag i en pædagogisk praksis, der har fokus på faste rutiner og rytmer i det daglige pædagogiske arbejde. Det er institutionens mål at udvikle arbejdet med rutine pædagogikkens muligheder for at arbejde med den positive barn-barn og voksen-barn relation i hverdagen, og med hvordan rutiner skaber en praksisramme for læring og udvikling af relationer. Medarbejderne har fokus på, at det er barnets spor og valg der inddrager og udvikler den positive relation til voksne og i børnemiljøet.

Der arbejdes med at videreudvikle det praksisnære arbejde således, at barnet/børnene har mulighed for deltagelse i fællesskaber. Det at være i en gruppe og færdes/besøger sammen med andre børn, udvikler deres sociale kompetencer. Det er i fællesskabet barnet tillærer sig naturlige evner til at kommunikere følelser og behov gennem krop og sprog, og barnet har mulighed for at spejle sig, efterligne og respondere på andres handlinger, og barnet/børnene lærer sig spilleregler for lege og samvær og er med til at forme aktiviteter og skabe "regler" for legen.

Det praksisnære arbejde i afdelingerne viser tydeligt, at de er fagligt opmærksomme på udviklings- og læringsmål for udvikling af sociale kompetencer. Der arbejdes med og er en faglig opmærksomhed på, om barnet tager kontakt til andre børn og opfordrer det til lege og snakke og være sammen, og om barnet deltager i fællesaktiviteter, hvor man venter på tur og lytter til andre. Afdelingerne arbejder med udviklingsgrupper i en pædagogisk praksis, der har og giver mulighed for venskaber på tværs af alder og køn, og som også giver dem mulighed for, lyst til og udfordrer dem i forhold til at skabe nye venskaber.

Afdelingerne tilrettelægger interessegrupper, der tager på ture og deltager i projekter bl.a. i mindre forløb, der arbejder med roller, regler – samarbejds- og fælleslege. Det er tydeligt at afdelingernes arbejde med rutinepædagogikken har haft indflydelse på en positiv videreudvikling af børnemiljøerne i afdelingerne og de voksnes nærvær og tilknytning, i et praksisnært arbejde, der er tilrettelagt systematisk med opmærksomhed på at udvikle inddragelse og samspillet mellem det enkelte barn og børnefællesskabet.

Det er vigtigt for afdelingerne/institutionen, at forældrene har mulighed for og i samarbejde afdelingerne/institutionen, at udvikle positive sociale relationer i en dialog med vægt på at rådgive forældrene til at være spørgelystne på, hvordan de kan understøtte deres barns/børns udvikling, ved f.eks. at have et godt fællesskab forældrene imellem og tale positivt om andre i børnenes nærvær og snakke med barnet/børnene om venskaber, og at sørge og være i dialog med institutionen/afdelingerne om råd, hvis der er noget de er nysgerrige på eller i tvivl om.

Inklusion og fællesskaber

Anbefaling: Vedligeholdelse af indsats

Det praksisnære arbejde i afdelingerne viser tydeligt, at medarbejderne arbejder med og er opmærksomme på barnets og børnenes inklusion i børnefællesskaber. I medarbejdernes samarbejde er der en tydelig klarhed over, hvem der gør hvad, hvornår og hvordan. Der arbejdes bevidst og systematisk med at inkludere det enkelte barn i børnegruppen gennem dagligdagens pædagogik og rutiner - både i store og små planlagte aktiviteter. Der er sat mål for barn-barn relationen og gennem det daglige samvær og i samspil, at tale i en god tone og lære hvordan man er en god ven – herunder lære hvordan man vedligeholder venskaber og gode relationer.

Det pædagogiske arbejde med aktivitets- og udviklingsgrupper har udviklet en påbegyndende systematik for måder og tilrettelægge af særlige praksisforløb, hvor børn, der er udfordret, indgår i forhold til inklusion i små og store børnefællesskaber, med det formål at give barnet/børnene indsigt i muligheder for at indgå i og opleve, at legen og samarbejdet i en planlagt aktivitet indeholder regler, og at det enkelte barn bidrager til legen og aktiviteten. Det praksisnære arbejde tilrettelægges således, at der er fokus på, hvad aktiviteten indeholder, og hvad er det for en fortælling om barnet de arbejder ud fra med vægt på barnets muligheder og måder for at deltage, når alle skal være en del af fællesskabet. Med en fortælling om barnets og børnegruppernes resurser, arbejdes der systematisk med inklusion, ved at fokusere på barnets resurser og muligheder. Barnet/børnene hjælper bl.a. på skift med praktiske opgaver, og med udgangspunkt i barnets aktuelle udvikling planlægges der opgaver, hvor barnet kan indgå i forhold de mange fællesskaber i afdelingerne.

Når medarbejderne erfarer, at et barn er ekskluderet fra børnefællesskabet, drøftes dette på stue- og personalmøder og danner baggrund for tilrettelæggelse af faglige indsatser med udgangspunkt i barnets styrker/optagethed. I denne proces har afdelingerne også fokus på betydningen af forældreinddragelse og -deltagelse, som understøttende i arbejdet med at inkludere børn i børnefællesskaberne.

Sprogindsatsen

Anbefaling: Vedligeholdelse af indsats

Institutionen/afdelingerne har fokus på at barnet/børnene udvikler deres sproglige kompetencer gennem deres praksisnære arbejdet med samvær, oplevelser, leg og fortællinger og planlagte aktiviteter i hverdagens pædagogik, hvor barnet har mulighed for at lege med, omforme og udvikle sine sproglige færdigheder. Derfor har afdelingerne i institutionen fokus på, hvordan de udfører sprogarbejdet i hverdagen, i tilrettelagte aktiviteter, hvor barnet/børnene indgår, og hvordan der arbejdes med sproget med barnet/børnene i en meningsfuld kontekst.

Afdelingerne arbejder systematisk med udvikling af sprogarbejdet i afdelingerne og har fokus på, at alle børn understøttes i deres sproglige udvikling. De børn, der vurderes sprogligt udfordret sprogtæstet, og deltager i planlagte udviklingsforløb, der f.eks. har fokus på dialogisk læsning, hvor f.eks. billeder illustrerer og understøtter historien. Institutionen vil fremadrettet udvikle arbejdet med sprogtæst således, at alle

børn i afdelingerne sprogttested i 2020. Omorganisering af de fysiske rammer i afdelingerne har udviklet og skabt nye muligheder for barnets/børnenes udvikling af forskellige legemuligheder gennem mulighed for en god fordeling i mindre grupper, hvilket giver de voksne en ramme for at arbejde i opdelte børnegrupper med systematisk sprogunderstøttende aktiviteter.

Forældresamarbejdet

Anbefaling: Vedligeholdelse af indsats

Institutionen har tilrettelagt deres samarbejde med forældrene i et ønske om videreudvikling af en systematik, der er tilrettelagt med vægt på, at hver familie er noget særligt. Derfor indbydes de til et samarbejde, hvor opstarten i afdelingerne vægter udvikling af tillid og afklaring af gensidige forventninger til samarbejdet, hvilke behov der er særlige for denne familie med fokus på, at det er barnets perspektiv, der er udgangspunkt for samarbejdet, og på hvordan samarbejdet kan udvikle forældrenes nysgerrighed på, hvordan de sammen med institutionen kan understøtte deres barns/børns udvikling, Derfor tilrettelægger institutionen i samarbejde med forældrene et opstarts-/handlingsforløb der har udgangspunkt i den nye families behov.

Familierne tilbydes tre måneders samtale og overgangssamtale, og de har mulighed for selv at ønske en samtale i den periode barnet er tilknyttet afdelingerne, ligesom forældrene har mulighed for en dialog om barnets trivsels ved aflevering og afhentning af barnet. Samarbejdet med forældrene er planlagt systematisk i forskellige former og forældrene tilbydes et samarbejde, der også har fokus på, hvordan afdelingerne kan give gode råd til forældrene om, hvordan de kan understøtte deres barns udvikling, ved f.eks. at lade barnet gå ind i afdelingerne selv og øve sig på at varetage af- og påklædning, at snakke med forældrene om barnets venskaber, og at forældrene kan spørge medarbejderne til råds, hvis der noget de er nysgerrige på eller i tvivl om. Forældrene opfordres også til at tale med deres barn om og sætte ord på dets trivsels i børnefællesskaberne i afdelingerne.

For at udvikle institutionernes værdigrundlag i forhold til forældrepartnerskab med fokus på, at det er barnets perspektiv, der er udgangspunkt for samarbejdet, drøftes og planlægges fælles tiltag og strategier på personale- og afdelingsmøder. Tilrettelæggelse af særlige kulturelle arrangementer giver mulighed for at åbne op og give forældrene indblik i den pædagogiske praksis i afdelingerne.

Sammenhæng og overgange

Anbefaling: Vedligeholdelse af indsats

Arbejdet med overgange tilrettelægges i en overgangsproces, hvor det er barnets parathed og mulighed for at udvikle nye kompetencer der vægtes i overgangssamarbejdet både internt i institutionen og i forhold til eksterne institutioner og skole. Barnets opstart i afdelingerne planlægges i samarbejde med forældrene, så opstarten bliver tryk og tager udgangspunkt i det enkelte barn og familien.

I afdelingen Teaterbørnehaven tilrettelægges handlingsforløb ved overgang fra vuggestue til børnehave, som planlægges i samarbejde med forældrene, med fokus på de kompetencer, der kan være med til at skabe en positiv overgang. Når et barn nærmer sig alderen til at skulle i børnehave, har personalet en faglig dialog om barnets udvikling i forhold til at skulle overgå til nye udfordringer. Institutionen har fokus på at videreudvikle deres arbejde med overgange og er i en proces med udvikling af deres fælles praksisforståelse for arbejdet med overgange, der bl.a. kan understøtte barnets perspektiv i forhold til hvilken børnegruppe/miljø, der bedst tilgodeser barnets mulighed for udvikling.

De ældste børn i vuggestuen tager med børn fra børnehaven på fællestuer, og børnene har en periode, hvor de besøger børnehaven et par gange om ugen, og de børn i vuggestuen, der sover inde, sover sammen med børn fra børnehaven. Herved opleves skiftet til børnehaven som regel meget naturligt for barnet og familien. Overgangen til skolen planlægges i afdelingerne således, at de børn, der skal i skole, deltager i en store gruppe, der bl.a. arbejder med begrebet "hvad er en skole". Det er aftalt, at afdelingernes i arbejdet med overgang til skole planlægger og aftaler et besøg i børnehaveklassen med den kommunale skole de er tilknyttet i 2020.

Institutionerne fokus på videreudvikling af deres arbejde med overgange ses tydeligt i deres praksisnære arbejde, og det understøtter en udvikling af en fælles praksisforståelse, der understøtter barnets perspektiv, i forhold til hvilken børnegruppe/miljø der bedst tilgodeser barnet/børnene.

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

Anbefaling: Tilpasning af indsats:

Ledelsesopgaven i institutionen har siden sidste tilsyn i 2018 været tildelt forskellige personer, og ledelsesopgaven har derfor været at fastholde et positivt dagligt praksisnært arbejde, hvor børnene og medarbejderne trives, og der har ikke været fagligt overskud og fokus på institutionens udviklingsarbejde med anbefalingerne fra tilsynet i 2018 (tilpasning af indsats for pejlemærket, refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis).

Den pædagogiske konsultants vurdering er, at institutionen har gjort en indsats i arbejdet med refleksion og metodisk systematik, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis. Institutionen arbejder systematisk og metodisk bevist i det daglige pædagogiske arbejde og der har været fælles strategiske drøftelser i personalegruppen af metoder og den systematiske tilgang de anvender eller ønsker at anvende.

Institutionen har ønske om en videreudvikling af deres metodiske arbejder med refleksion og evaluering og har iværksat en faglig proces, hvor der arbejdes med en pædagogisk tydelighed i det praksisnære arbejde således, at det kan udvikles i måder og former, som har fokus på fagligt udviklingsarbejde i afdelingerne. Institutionen har siden maj 2019 haft fokus på rutinepædagogikkens betydning for barnet/børnenes udvikling og læring i rutiner og overgange og på udvikling af nye metoder og den fælles faglig grundforståelse for institutionen. Udviklingsarbejder er organiseret i et tæt samarbejde mellem leder, medarbejder og bestyrelse.

Der er aftalt opfølgende møder med den pædagogiske konsulent og institutionens leder efteråret 2019, og dette er tænkt som opfølgning og understøttelse af institutionens procesarbejde med metodisk systematik med læreplanen og pejlemærkerne.

Det er aftalt med leder og bestyrelse, at institutionen forsat deltager i programmet - Tidlig indsats, som fagligt understøttede for institutionens arbejde med metodisk systematik.

Som overordnet styringsredskab for arbejdet anbefales det, at refleksion og evaluering af handleplanerne for de enkelte pejlemærker og læreplanen planlægges i et årshjul, og det er anbefalingen, at der anvendes samme skabelon for handleplan til læreplanstemaer og pejlemærker, f.eks. nedenstående:

Handleplan

- Hvad (overskrift)
- Hvorfor (formål og mål)
- Hvordan (handleplan)
- Hvem (ansvarlige)
- Hvornår (tidsplan)
- Succeskriterier (hvordan kan vi se / vide at har nået målet)
- Målinger (hvordan kan vi dokumentere at vi har nået målet / hvilke dele vi har nået)
- Evaluering (hvordan skal evalueringen foregå? Og hvordan skal vi sikre at evalueringen kan bruges fremadrettet?)
- Hvad vil vi fastholde, og hvad vil vi ændre, og hvad nåede vi udover det målsatte

Følgende handleplan kan ses som eksempel og til inspiration til arbejdet med sociale relationer:

Hvad (overskrift)

Sociale relationer

Hvorfor: (formål og mål)

For at indgå i et fællesskab, er det vigtigt at kunne forstå de sociale spilleregler, som f.eks. lytte, iagttage, tage hensyn til andres behov og løse konflikter. Det er vigtigt, at børnene har en positiv oplevelse af at indgå i sociale relationer, for at give dem glæden ved at være sammen med andre mennesker.

Hvordan: (handleplan)

Opstart i børnehaven:

Det er vigtigt for os, at barnet bliver bekendt med, og føler tryghed ved de voksne og de rammer, vi har på stuen. Tryghed er grundlæggende for at barnet kan udfolde sig og danne nye relationer til andre børn og voksne.

Samlinger:

I vores samlinger lægger vi stor vægt på, at alle skal føle sig hørt og anerkendt. Vi bruger ofte dette forum til at tage relevante problemstillinger op og snakke med børnene. F.eks. hvordan man løser en konflikt, eller hvordan man er gode venner.

Konflikthåndtering:

Egne grænser – sige fra

Aflæse andres følelser/reaktioner – sætte sig i andres sted.

Give afkald på egne behov.

Vi guider løbende at børnene i konfliktsituationer, så de på en positiv måde kan løse deres konflikter. På sigt er målet, at de selv kan håndtere de problemer, der opstår i løbet af dagen.

Ture:

Vi tager på ture med hele stuen, hvor vi får nogle fælles oplevelser, der giver en større fællesskabsfølelse og tilhørsforhold til stuen. Vi tager også afsted i mindre grupper, hvor vi "håndplukker" hvilke børn, der skal med for enten at danne nye relationer eller støtte op omkring venskaber.

Aldersopdelte aktiviteter:

Børnene får et andet forhold til de andre stuers børn, så de får venner på tværs af stuerne.

Traditioner i børnehuset:

Vi gør ting som et større fællesskab – hele huset.

Bordplan:

Vi har valgt at bruge bordplan til frokostmåltidet, for at kunne bruge det som et værktøj til at skabe nye venskaber eller støtte op omkring eksisterende venskaber.

Leg i dagligdagen:

Børnene lærer i samspil med hinanden. De større børn inspirerer de mindre til nye lege. Børnene bruger legen til at prøve ting af – fysiske lege i "Hyggeren" og stille lege/aktiviteter ved bordene. Rollelege i køkkenkrogen.

Fri for mobberi:

Vi bruger "Fri for mobberi" som et pædagogisk redskab. Målet er at udvikle et børnefællesskab, der bygger på tolerance, respekt, omsorg og mod. At klæde børnene på til selv at kunne gennemskue konfliktfyldte situationer og løse dem. At kunne se og acceptere forskellighed og behandle hinanden ligeværdigt. At udvise interesse, medfølelse, bekymring og hjælpsomhed over for alle børn. At sige fra og markere egne grænser og sige til når man ser børn, der overskrider andres grænse. At være en god kammerat der reagerer på uretfærdighed.

Hvem: (ansvarlig)

De voksne på stuen er børnenes rollemodeller, som de spejler sig i. Derfor er det vigtigt, at vi er bevidste omkring vores rolle i samspil med børnene. F.eks. måden vi taler til hinanden på, og hvordan vi løser konflikter. Vi lægger vægt på, at vi som voksne får nogle positive og gode oplevelser sammen med børnene.

Hvornår: (tidsplan)

Altid.

Succeskriterier: (hvordan kan vi se / kende at vi har nået målet?)

- At alle børn har en positiv legerelation med en eller flere fra stuen.
- At børnene bruger de redskaber vi lærer dem i det daglige – f.eks. sige fra eller tage hensyn til andres behov.
- Børnene er mere opmærksomme på hinanden, mere omsorgsfulde og bedre til at forholde sig til konflikter.

Målinger: (hvordan kan vi dokumentere at vi har nået målet / hvilke dele vi har nået?)

Vi laver den obligatoriske trivselsvurdering af alle børn to gange årligt. Vi dokumenterer dagligt i vores "dagbog", så forældrene kan se hvad vi har lavet i løbet af dagen.

Evaluering: (hvordan skal evalueringen foregå? Hvordan skal vi sikre at evalueringen kan bruges fremadrettet? Hvad vil vi fastholde og hvad vil vi ændre? Hvad nåede vi udover det målsatte?)

Vi evaluerer løbende med hinanden til personale- og afdelingsmøder / til udviklingsgruppemøde og i daglige dialog om vi har nået målet, eller om vi skal ændre noget for at skabe mere udvikling. Vi gemmer vores noter fra tidligere samtaler med forældrene, og bruger dem som pejlemærker for de kommende samtaler – på den måde kan vi dokumentere udvikling hos barnet.

Mulige problem områder/barrierer for målopfyldelse:

Sygdom eller mangel på personale

Institutionens pædagogisk praksis arbejde med udviklings- og læringsparathed / ud fra læreplanstemaer og hvor pejlemærkerne er tænkt ind i arbejdet:

Sociale kompetencer

Når børnene oplever fællesskabet ved at være sammen i grupper og færdes blandt andre børn, udvikles deres sociale kompetencer. Her lærer de, hvad det betyder at være sammen med andre og at tage et socialt ansvar. I fællesskabet tillærer barnet sig naturligt evnen til at kommunikere følelser og behov gennem krop og sprog. Identiteten og de sociale kompetencer skabes i sociale sammenhænge, hvor barnet spejler sig, efterligner og responderer på andres handlinger. Samtidig lærer barnet sig spilleregler for lege og samvær og er med til at forme aktiviteter og skabe "regler" for legen.

Udvikling og læringsmål: At barnet er godt på vej i udviklingen af sociale kompetencer, viser sig blandt andet ved, at barnet:

- Tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen
- Fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'
- Hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber
- Snakker med andre om sine tanker og følelser
- Lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler
- Udtrykker tolerance og accept over for andre samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser
- Fortæller om, at regler i lege og spil skal overholdes og overholder selv regler i lege og spil
- Kan deltage i fællesaktiviteter, hvor man f.eks. skal vente på tur og lytte til andre. Give plads til at andre kan tale
- Forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet og kan sætte sig i andres sted
- Kan udsætte egne behov
- Kender sig selv både som vinder og taber
- Kan lege konstruktive lege både ud fra egen struktur, men også ud fra andres struktur
- Kan deltage i samling, lytte, vente på tur
- Kan klare mindre opgaver selvstændigt
- Accepterer hinandens forskelligheder
- Kan sige til og fra over for andre
- Kan etablere fællesskaber
- Kan klare lettere konflikter
- Kan lytte til historier i større grupper